

A Régiók Bizottsága véleménye – Nemzeti, regionális és projekthalapú irányítás és partnerség a regionális politika területén

(2008/C 325/09)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- ismételten amellet érvel, hogy a partnerség vonatkozásában a helyi és regionális önkormányzatokat ne sorolják a civil társadalommal, valamint a gazdasági és szociális partnerekkel azonos kategóriába;
- jelzi, hogy – a területrendezésre vonatkozó programozási és tervezési dokumentumok kidolgozását, megvalósítását, nyomon követését és kiértékelését illetően – nem létezik a partnerségek kialakítására egy egész Európára érvényes, általános módszertan. Következésképpen gyakorlatilag értékelhetetlen, hogy a partnerség elvét ténylegesen alkalmazták-e, vagy kizárólag formailag követték, valamint felmérhetetlen a partnerség tényleges hatása is;
- javasolja az Európai Bizottságnak és az Európai Parlamentnek, hogy vizsgálja meg a nemzeti és/vagy regionális intézmények bevonásának lehetőségét az operatív programok végrehajtásának, valamint a strukturális és kohéziós alapokból származó támogatások felhasználásának ellenőrzésébe, annak érdekében, hogy a keletkezett költségeket össze lehessen vetni a megvalósult eredményekkel;
- meg van arról győződve, hogy a helyi és regionális szinten párbeszédet folytató tagok aktív közreműködése révén a Régiók Bizottságának nagyobb szerepet kellene játszania az uniós politikák előkészítésében, végrehajtásában és nyomon követésében;
- elkötelezi magát azoknak a bevált gyakorlatoknak a terjesztésére szolgáló kezdeményezések tervezése és végrehajtása mellett, amelyek a tagállamokbeli prioritások kijelölésekor alkalmazott partnerségre vonatkoznak.

Előadó: Vladimir KISSIOV (BG/EPP), Szófia városi önkormányzatának tagja

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések a regionális politika területén megvalósuló nemzeti, regionális és helyi szintű kormányzásra és projektervezésre irányuló partnerségről

1. a területfejlesztésre vonatkozó program- és tervezési dokumentumok kidolgozásával és végrehajtásával összefüggésben kifejezetten támogatja a regionális politika területén megvalósuló nemzeti, regionális és helyi szintű kormányzásra és projektervezésre irányuló partnerség vizsgálatát és elemzését célzó kezdeményezést;

2. üdvözli a regionális tervezési és fejlesztési politikák kidolgozására és végrehajtására szolgáló tervezési dokumentumok előkészítése terén az állami, illetve helyi és regionális intézmények, valamint a civil társadalom képviselői, a szociális partnerek és az üzleti világ közötti partnerség létrehozására és szisztematikus bevezetésére irányuló tagállami, továbbá helyi és regionális önkormányzati erőfeszítéseket;

3. ezen belül is külön üdvözli a tényt, hogy az európai és nemzeti politikák összefüggésében a területfejlesztési célok, prioritások, források és a végrehajtás meghatározásakor a tagállamok kormányai erőfeszítéseket tesznek a regionális és helyi önkormányzatokkal folytatott párbeszéd erősítésére;

4. kiemeli a városok és régiók vezető szerepét a stratégiai dokumentumok előkészítése, a programok végrehajtása és nyomon követése, valamint az uniós politikák végrehajtása terén;

5. ismételten amellet érvel, hogy a partnerség vonatkozásában a helyi és regionális önkormányzatokat ne sorolják a civil társadalommal, valamint a gazdasági és szociális partnerekkel azonos kategóriába. A helyi és területi önkormányzatok ugyanis választott szervek, amelyek közvetlenül az EU polgárainak tartoznak felelősséggel. A tagállamok nemzeti hatóságai, az európai intézmények és a területi önkormányzatok közötti partnerség minőségi szempontból más szintű az egyéb partnerségi formákhoz képest. A rendeletekben és általános dokumentumokban világosan rögzíteni kell a polgárok által megválasztott és állami feladatokkal megbízott helyi és regionális önkormányzatokat mint olyanokat;

6. meg van arról győződve, hogy a jó kormányzás elve a civil társadalom és a gazdasági és szociális partnerek képviselőinek nagyobb mértékű bevonása révén átültethető a helyi és regionális politikák gyakorlatába;

A strukturális politika keretében megvalósuló kormányzás fő törekvései

7. támogatja a strukturális politika keretében megvalósuló kormányzás átfogó szemléletét az Európai Unió többszintű rendszerében;

8. a regionális politika területén megvalósuló jó kormányzás érdekében fontosnak tartja a politikai eszközök egységes megkö-

zelítését, valamennyi érintett szereplő aktív közreműködését, valamint a politika tényleges és hatékony végrehajtását a különféle eszközök egyértelműen mérhető eredményeket felmutató horizontális és vertikális integrációjának alapján;

9. méltatja az európai strukturális politikának mint a különböző európai országokban zajló közigazgatási decentralizációs folyamatok hatékony kísérőeszközének a szerepét a tervezésen és a mutatókon alapuló regionális irányítási folyamatok kialakításában, amelyek helyi és regionális szinten nagymértékben hozzájárultak az állami beavatkozások optimalizálásához;

10. a strukturális politika jelenlegi kormányzási modelljében jó alapot lát ezen politika jövőbeli irányvonalainak kialakításához;

11. jelzi, hogy – a területrendezésre vonatkozó programozási és tervezési dokumentumok kidolgozását, megvalósítását, nyomon követését és kiértékelését illetően – nem létezik a partnerségek kialakítására egy egész Európára érvényes, általános módszertan. Következésképpen gyakorlatilag értékelhetetlen, hogy a partnerség elvét ténylegesen alkalmazták-e, vagy kizárólag formailag követték, valamint felmérhetetlen a partnerség tényleges hatása is;

A partnerség politikai dimenziói a regionális politika irányításában

12. sikerként tekint a partnerség megerősítésére irányuló kezdeményezésekre, amelyek célja egy fenntarthatóbb politika kidolgozása a nemzeti, regionális és helyi szintű kormányzás és partnerség szorosabb és erőteljesebb vertikális és horizontális integrációja érdekében;

13. a demokratikus fejlődés eredményeként könyveli el az új tagállamok kormányainak erőfeszítéseit annak érdekében, hogy bevezessék a jó kormányzás elvét a tervezési dokumentumok előkészítésének és végrehajtásának folyamatába;

14. úgy véli, hogy a nemzeti és regionális, illetve államigazgatási szerveknek a programozási és tervezési dokumentumokra vonatkozóan olyan módszertant kell kidolgozniuk és megállapítaniuk a regionális politikai partnerségek létrehozásáról, amely világosan meghatározza a partnerség működését és minimális alkalmazási körét, annak valamennyi szakaszában (előkészítés, megvalósítás, nyomon követés és értékelés). Ennek során a partnerség két, minőségileg eltérő szintjét kell figyelembe venni:

– a választott szerveket, amelyek az EU polgáraival szemben közvetlen felelősséggel tartoznak, vagyis a helyi és regionális önkormányzatokat,

– a gazdasági és szociális partnereket, valamint a civil társadalmat.

A bevonandó partnerek a tevékenységi területben, a szakosodásban, a kompetenciákban és az esetleges hozzájárulásban különböznek. Azt is figyelembe kellene venni, hogy a decentralizáció az Unió egyes tagállamaiban különböző mértékben valósult meg, valamint hogy a területi önkormányzatok hatáskörébe tartozik-e bizonyos operatív programok hatékony kezelése;

15. úgy véli, hogy bevált gyakorlataik révén a régi tagállamok, különösen azok, amelyek nagymértékben decentralizáltak, jelentős mértékben közreműködtek a regionális politika területén megvalósuló nemzeti, regionális és helyi szintű jó kormányzásra és projektervezésre irányuló partnerségi rendszer fejlesztésében, és a többi ország számára a bevált gyakorlatokra példákat mutathatnak fel;

16. amellet érvel, hogy a partneri hálózatoknak a regionális fejlesztési politikák kidolgozásába és végrehajtásába történő bevonása kiemelkedő lehetőséget nyújt a különféle szereplőknek és résztvevőknek arra, hogy ismertessék elvárásaikat, egyúttal a lakosság kormányzás iránti bizalma is növekszik. Ugyanakkor ügyelni kell arra, hogy a vitában való teljes körű részvételhez elegendő pénzügyi eszközzel rendelkezzenek a fellépésre jogosult és az elvárt képességekkel és lehetőségekkel rendelkező érintett partnerek, akik részvétele tényleges hozzájárulást jelent. Ezek a pénzügyi források a technikai segítségnyújtás elemeivé válhatnak, fedezve a ténylegesen indokolt tanulmányok kidolgozásából, valamint az európai, nemzeti és helyi szinten végzett kutatásokból származó költségeket is;

17. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy mivel számos operatív program nem veszi ezt figyelembe, engedélyezze a helyi és regionális önkormányzatoknak, azok nemzeti és nemzetközi szövetségeinek és a többi érintett partnernek, valamint ösztönözze őket arra, hogy a jelenlegi programozási időszak keretein belül használják a technikai segítségnyújtás eszközeit. Az említett szereplők így helyi, regionális, nemzeti és európai szinten tanulmányokat és elemzéseket végezhetnek, amelyek lehetővé teszik az új kohéziós politika szükségleteinek és prioritásainak meghatározását;

18. meggyőződése, hogy egyre fontosabb a partnerség megerősítése az irányítás és a projektervezés területén a helyi és regionális fejlesztést érintő EU-politikák kidolgozásának minden szintjén, és ezen belül minden lépésnél, vagyis – az előkészítésben, a végrehajtásban, a nyomon követésben és az értékelésben;

19. úgy véli, hogy EU kommunikációs stratégiájában egyre jelentősebb szerepet kellene biztosítani az uniós területfejlesztési politika előkészítésében, végrehajtásában, nyomon követésében és értékelésében szerepet játszó irányításnak és partnerségnek;

20. felkéri az Európai Parlamentet és az Európai Bizottságot, hogy az uniós politikák kidolgozásakor nagyobb mértékben támaszkodjon a partnerségre és a kormányzásra, valamint a nyílt koordinációs módszerre, és így az érintettek minél nagyobb csoportját vonja be a folyamatba, különösen a helyi és regionális önkormányzatokat, hiszen ezek jelentik a kormányzásnak azt a szintjét, ahol az uniós politikák túlnyomó hányadát végrehajtják. Ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy támogassa az ezt igénylő és az európai regionális fejlesztési programok irányításához szükséges szakértelemmel rendelkező helyi és regionális önkormányzatoknak az operatív programok irányító hatóságaiá történő kijelölését;

21. hangsúlyozza, hogy kapcsolatot kell teremteni a nemzeti, regionális és helyi stratégiák és tervezési dokumentumok kidolgozásakor megvalósuló nemzeti és regionális szintű kormányzás

és a partnerség, valamint azon kezdeményezések átgondolása és elindítása között, amelyek megoldást keresnek például az éghajlatváltozás, a városi közlekedés, az élettudományok és biotechnológia fejlődése, a tudományos és kutatási tevékenységek, valamint az EU-n belüli és azon kívüli régiókban történő innováció által jelentett kihívásokra;

A partnerség ösztönzése a kormányzással összefüggésben

22. úgy véli, hogy az új, gazdasági, társadalmi és területi kohéziós politika előkészítésének keretében mindenekelőtt a súlyos és állandó természeti és demográfiai hátrányokkal küzdő régiók esetén lesz döntő jelentősége annak, hogy elsősorban a helyi és regionális önkormányzatokat, nemzeti és nemzetközi szövetségeiket, de a gazdasági és szociális partnereket is vonják be a lehető leghamarabb a nemzeti álláspontok és prioritások megfogalmazásába, valamint a dokumentumok kidolgozásába; fontos továbbá, hogy álláspontjukat megfelelően vegyék figyelembe;

23. szükségesnek tartja a helyi, regionális, nemzeti és nemzetek feletti fejlesztési prioritások megállapításának folyamatában a partnerség alkalmazására vonatkozó tagállami eljárások és tapasztalatok további alapos vizsgálatát. Az értékelések támogatni fogják azt, hogy helyi és regionális szinten a kommunikáció egyszerűbb és hatékonyabb formáit alkalmazzák a partnerek között;

24. úgy véli, hogy a tagállamonként eltérő szintű decentralizáció miatt különbségek mutatkoznak a konzultációs folyamatban, valamint a projektervezéssel összefüggésben az irányítás gyakorlatában is;

25. elismeri, hogy a következő uniós tervezési időszakban fel kell készíteni azokat, akik a tagállamokban nemzeti és regionális szinten vesznek részt a kormányzásban és partnerségben, mégpedig a partnerekkel és a civil társadalom szereplőivel folytatott konzultációra szolgáló, bevált, kipróbált és hatékony módszereken keresztül. Megemlíthető itt a bevált gyakorlatok kézikönyve, az állami és magánszféra közötti partnerség, valamint a civil partnerekkel való együttműködés a jövőbeli helyi és regionális fejlesztési tervekről folytatott konzultációkban;

26. a lisszaboni stratégiának a tudásalapú gazdaság kiépítésére irányuló célkitűzésével összhangban célzott intézkedéseket javasol az egyetemek, kutatóintézetek, tudományos intézmények és technológiai központok bevonására a nemzeti álláspontok és az új programozási időszakra vonatkozó dokumentumok kidolgozásába, nemcsak nemzeti, hanem regionális és helyi szinten is;

27. elengedhetetlenül fontosnak tartja, hogy az adminisztratív kapacitás megerősítésére irányuló átfogó erőfeszítések részeként kezeljék prioritásként azon célzott intézkedések bevezetését, amelyek célja a fiataloknak a területi fejlesztési politikák előkészítésébe, megvitatásába és ütemezésébe történő lehető legkorábbi bevonása. Ez mélyreható és hosszán tartó hatást gyakorolna az uniós politikák végrehajtására, valamint ösztönözné a fiataloknak a polgári életben való aktív szerepvállalását;

28. elismeri, hogy az irányítás folyamatában továbbra is erősíteni szükséges az aktív partnerséget (a helyi és a regionális önkormányzatok, valamint a nem kormányzati szervezetek kezdeményezésére is). E célból a tagállamoknak sajátos nemzeti feltételeiknek megfelelő intézkedéseket kell hozniuk, annak érdekében, hogy bátorítsák partnereiket az önszerveződésre, miáltal növekszik a civil társadalom szereplőinek közreműködése, felelőssége és érdekeltisége;

29. javasolja az Európai Bizottságnak és az Európai Parlamentnek, hogy vizsgálja meg a nemzeti és/vagy regionális intézmények bevonásának lehetőségét az operatív programok végrehajtásának, valamint a strukturális és kohéziós alapokból származó támogatások felhasználásának ellenőrzésében, annak érdekében, hogy a keletkezett költségeket össze lehessen vetni a megvalósult eredményekkel. Ezáltal egyszerűbbé válnának az eljárások és csökkennének a költségek;

30. úgy véli, hogy intézményi eszközöket szükséges kifejleszteni a horizontális és vertikális megközelítés végrehajtásának megkönnyítése céljából. Ezek fórumokat, a politika regionális szintű kezelését és kerekasztalokat foglalhatnak magukba, amelyek politikai és adminisztratív szinten segítik a kommunikációt a szektoralapú hálózatokon belül;

31. úgy véli, hogy figyelembe kell venni, és erősíteni kell az európai területi együttműködési csoportosulásoknak a regionális politika irányításában betöltött szerepét. Ezek az új csoportosulások nem egyszerűen a közösségi alapok kezelésére szolgálnak, hanem mindenekelőtt a szomszédos régiók civil társadalmának érdekében történő közös, horizontális együttműködésre módot adó eszközök;

32. úgy véli, hogy a kormányzás és projekttervezés területén meglévő partnerség értékelésekor a hangsúlyt egyre inkább a minőségi, semmint a mennyiségi kritériumokra kell helyezni; erre való tekintettel rendkívül fontos, hogy a kormányzás folyamatában a nemzeti, regionális és helyi hatóságok partnereit ne egységesen, hanem képességeik és potenciális hozzájárulásuk alapján ítéljék meg;

33. mivel a regionális politikáknak a közvéleménnyel történő megismertetése nagy nehézségekbe ütközik, kimondottan fontosnak tartja a politikáknak az egyes ágazatokhoz történő kapcsolódását lehetővé tevő megfelelő csatlakozási pontok különböző szintű kiépítését;

34. úgy véli, hogy az adminisztratív kapacitások megerősítése és folyamatos fejlesztése a helyi, regionális és nemzeti szintű kormányzás egyik fő feladata. Fontos, hogy az igazgatási kapacitás éves értékelése ne maradjon formális eljárás, hanem váljon az eredmények valós számbavételévé. A felmérés eredményeit nyilvánosságra kell hozni, és a kapacitásépítés területén a jövőbeli intézkedések kiindulási pontjává kell tenni;

A Régiók Bizottságának szerepe

35. meg van arról győződve, hogy a nyilvánossággal és a civil szervezetekkel helyi és regionális szinten párbeszédet folytató tagok – mint a helyi és regionális önkormányzatok érdekeinek képviselői – aktív közreműködése révén a Régiók Bizottságának nagyobb szerepet kellene játszania az uniós politikák előkészítésében, végrehajtásában és nyomon követésében. Ez előfeltétele a területfejlesztés sikeres tervezésének, valamint a helyi és regionális szintű adminisztratív és kommunikációs kapacitás kiépítésének és kibővítésének, az uniós dokumentumokban gyakran a fejlődés akadályául megjelölt adminisztratív deficit kezelésének céljával;

36. éves ajánlásokat fog megfogalmazni a regionális és helyi szintű partnerség javítására, amelyek magától értetődő módon az évente sorra kerülő magas szintű tárgyalások napirendjén is szerepelni fognak;

37. támogatni fogja a tagállamok, az Európai Parlament és az Európai Bizottság olyan kezdeményezéseit, amelyek a helyi és regionális önkormányzatokkal ápolt kapcsolatok fejlesztését tűzik ki célul, nem csupán a politikák végrehajtásának nyomon követésekor, hanem ami ennél is fontosabb, a kidolgozási szakasz során is;

38. úgy véli, hogy különböző kezdeményezéseken keresztül támogatni, ösztönözni és fejleszteni kell a kormányzás alacsonyabb szintjein a nem kormányzati szervezetekkel és a munkáltatókkal fenntartott partnerséget, különösen a tervezési szakaszban és a konkrét intézkedések végrehajtásakor;

39. elkötelezi magát azoknak a bevált gyakorlatoknak a terjesztésére szolgáló kezdeményezések tervezése és végrehajtása mellett, amelyek a tagállamokbeli helyi, regionális, nemzeti és nemzetek feletti prioritások kijelölésekor alkalmazott partnerségre vonatkoznak. A kommunikációs folyamatba feltétlenül be kell vonni a helyi önkormányzatokat, mivel ők vannak a legalkalmasabb helyzetben ahhoz, hogy tájékoztassák a polgárokat az Európai Uniónak az emberek mindennapi életében játszott szerepéről;

40. minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy az európai területi együttműködési csoportosulások (EGTC) által érintett európai, nemzeti és regionális politikák koordinálására és végrehajtására szolgáló mechanizmusokat minél jobban kihasználják, mivel ezek (a decentralizált nemzetközi együttműködés eszközeiként) a különféle partnersoportoknak a kormányzásba való hatékonyabb bevonását is lehetővé tehetik.

Kelt Brüsszelben, 2008. október 9-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke

Luc VAN DEN BRANDE